

Συμπεράσματα-προτάσεις της CMA του Ην. Βασιλείου

Της Δέσποινας Ιβανόβα*

Προβλήματα ανταγωνισμού στον παροχή νομικών υπηρεσιών

*Απόφοιτη του Τμήματος Νομικής του Πανεπιστημίου Κύπρου, κάνει πρακτική άσκηση στην Trojan Economics.

Ο τομέας της παροχής νομικών υπηρεσιών διαδραματίζει καίριο ρόλο στην ομαλή διεξαγωγή της οικονομικής δραστηριότητας στο πλαίσιο του μηχανισμού της αγοράς που βασίζεται στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα και τα ατελή συμβόλαια. Συνεπώς, η διατήρηση υγιούς και αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον τομέα αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία. Η Αρχή Ανταγωνισμού και Αγορών του Ηνωμένου Βασιλείου (Competition and Markets Authority - CMA) διαπίστωσε, κατόπιν έρευνας αγοράς, ότι υπάρχουν δυσλειτουργίες στον τομέα της παροχής νομικών υπηρεσιών. Οι εν λόγω δυσλειτουργίες έχουν αρνητικό αντίκτυπο στις επιλογές των καταναλωτών και των μικρών, κυρίως, επιχειρήσεων, λόγω της έλλειψης πληροφόρησης και διαφάνειας αναφορικά με σημαντικές ανταγωνιστικές παραμέτρους, π.χ. η τιμή και η ποιότητα των παρεχόμενων νομικών υπηρεσιών.

Ο τομέας της παροχής νομικών υπηρεσιών χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη εγγενούς ασυμμετρίας στην πληροφόρηση, με αποτέλεσμα η αγορά να αποτυγχάνει να επιφέρει καλά αποτελέσματα χωρίς να υπάρχει παρέμβαση του κράτους (π.χ. θέσπιση ειδικών νομοθετικών ρυθμίσεων για το επάγγελμα του δικηγόρου). Συγκεκριμένα, οι δυνητικοί αγοραστές νομικών υπηρεσιών δεν έχουν πλήρη ή και την ίδια πληροφόρηση με τους παροχείς της νομικής αρωγής, με

αποτέλεσμα να οδηγούνται στη λήψη υποβέλτιστων αποφάσεων. Από την άλλη, η ασυμμετρία στην πληροφόρηση δημιουργεί κίνητρα στους παροχείς νομικών υπηρεσιών να παραπλανήσουν τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις όσον αφορά στο πραγματικό κόστος των νομικών υπηρεσιών, ή και να παρέχουν μη αποτελεσματικές υπηρεσίες.

Τα προβλήματα που προκύπτουν από την ασυμμετρία της πληροφόρησης μεγεθύνονται και από την ανυπαρξία ή/και ανεπάρκεια μέσων/εργαλείων ώστε να καθίσταται εφικτή η σύγκριση των διαθέσιμων εναλλακτικών επιλογών όσον αφορά στην αγορά νομικών υπηρεσιών. Όπως παρατηρεί η CMA, λόγω της πίεσης χρόνου, αλλά και της άγνοιας, οι καταναλωτές καθοδηγούνται συνθήτως από οικογενειακά ή και φιλικά πρόσωπα στην επιλογή παρόχου νομικών υπηρεσιών, που δεν συνιστούν γενικά μία αξιόπιστη και αντικειμενική πηγή πληροφόρησης.

Επιπρόσθετα, η CMA αναγνωρίζει ότι το ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει την παροχή νομικών υπηρεσιών είναι άκαμπο, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να προσαρμοστεί εγκαίρως στις οικονομικές συνθήκες που επικρατούν κατά τον κρίσιμο χρόνο της διαπίστωσης της νομικής διαφοράς. Κατά συνέπεια, προκαλείται στρέβλωση των κινήτρων των παρόχων να καινοτομήσουν, ενώ παράλληλα μεγεθύνονται οι κίνδυνοι για τους δυνητικούς πελάτες. Αναφορικά με την ποιότητα των

νομικών υπηρεσιών, η CMA καθόρισε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά-ενδείκτες για την αξιολόγηση μιας παρεχόμενης υπηρεσίας. Λόγου χάριν, να υπάρχει συνεχής και άμεση επικοινωνία, γεγονός που καθιστά προσηνή τον επαγγελματία προς τον καταναλωτή. Επιπλέον, η συμβουλή που παρέχεται να είναι περιεκτική, ακριβής και η κατάλληλη προς ικανοποίηση των αναγκών και των επιθυμιών του καταναλωτή.

Οι πιο πάνω διαπιστώσεις σε σχέση με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στον τομέα της παροχής νομικών υπηρεσιών οδήγησαν στην εισήγηση ορισμένων μέτρων από τη CMA, με βασική συνισταμένη τη βελτίωση της διαφάνειας και την ενίσχυση της πληροφόρησης των καταναλωτών και των επιχειρήσεων ώστε να είναι σε θέση να εντοπίζουν και να συγκρίνουν τις εναλλακτικές επιλογές που έχουν όσον αφορά στην αγορά νομικών υπηρεσιών. Μεταξύ αυτών, η αλλαγή της συμπεριφοράς των επαγγελματιών ως προς την παροχή επαρκών πληροφοριών σχετικά με το κόστος και την ποιότητα των υπηρεσιών τους. Επιπλέον, η δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας όπου οι δυνητικοί αγοραστές νομικών υπηρεσιών θα μπορούν να υποβάλλουν σχόλια ή και παρατηρήσεις (feedback) αναφορικά με τη συνεργασία τους με έναν συγκεκριμένο πάροχο νομικών υπηρεσιών, καθώς και η προσαρμογή του ρυθμιστικού πλαισίου προκειμένου να καταστεί πιο ευέλικτο και να ενσωματώνει τις εξελίξεις στην αγορά.